

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vasárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogataért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld“ kiadóhivatala.

Az agyagipar-kiállításról.

Már több ízben megemlékeztünk arról a fontos kiállításról, mely jelenleg Budapesten a városligeti iparcarnokban foly és úgy háztartási, mint építészeti és műipari tekintetben nagy fontossággal bír.

Az agyagipar régi időtől fogva híres volt Magyarországon. Az eredeti nemzeti izlést egy iparág sem alkalmas annyira kifejezésre juttatni, mint az agyagipar. Minden népre ez áll s így a magyarra is. Minthogy pedig a nemzeti izlés az iparcikkek értékére roppant nagy mértékben befolyásol s ez értéket az előállítás költségeitől teljesen függetlenné teszi, úgy, hogy egyes tárgyak, melyeknek nincs ilyen műbecsük, igen jó eszme volt, hogy az

agyagipar-kiállítás a régi magyar agyagipar készítményekre terjedjen ki. Iparosaink ebből igen sok és becses tanulságokat vonhatnak s nevezetesen megtanulhatják az eredeti tiszta magyar stílust, mely kiváló becses kölcsönözhet készítményeiknek s azokat kivitelre alkalmasakká és versenyképessé teszi.

Az agyagipar kiállítás ezen műipari oldala mellett azonban a kiállításnak még abban a tekintetben is nagy fontossága van, hogy a modern technikai haladást az agyagipar terméneiben, mint a termények előállítására szolgáló gépekben és eszközökben megismerhetjük. A külföldi agyagipar — írja e tárgyban a Gazdasági Mérnök — bizonyos tekintetben, t. i. a gyártáshoz használt gépek és berendezések tekintetében magasan felette áll a magyar iparnak, s ez okozza azt, hogy agyagipar-árakból még mindig igen nagy importunk van, — 1889-ben például agyag-árakból 441,505 métermázsát hoztunk be 5314,588 frt értékben és csak 58,174 métermázsát vittünk ki 449,717 frt értékben. Az ország tehát majdnem három millió forinttal adózott az árúért a külföldnek. Pedig megjegyzendő, hogy az agyagárak előállítására nekünk oly kitűnő nyers anyagunk van, minovel nagyon kevés ország dicsekedhetik, úgy, hogy még külföldre is visznek ki porcelángyártáshoz való caolin földet magyarországból.

Nem égető szükség e tehát minden eszközt megragadni, hogy hazánkat ezen lealázó és elszegényítő helyzetéből kiemeljük? S Baross kereskedelmi miniszter méltán kiérdemelte az ország nagy háláját, midőn mostani vállalatával rávezeti e hon iparosait azokra az utakra, a melyeken haladva, megszerezhetik a magyar agyagiparnak a versenyképességet

a külföldi iparral szemben. Igen, a vagyonsodásnak nagyon hatalmas forrása rejlik az agyagiparban. E forrást nem vettük eddig kellőképp igénybe, hanem Csehország iparának adóztunk főképp, mely minket az iparbeli szükségleteinkkel ellátott.

Ezen számok mutatják legjobban, hogy miben vagyunk az osztrák iparral szemben hátrányban. Ezen kell most változtatni. És ha meggondoljuk, hogy népünkben meg van a megkívánt ügyesség, hogy az agyagiparban akár a világ első nemzetei mellé magát felküzdhesse, a miről a mostani agyagipar-kiállítás is mindenki meggyőződhetik, és hozzá vesszük azt, hogy az ipar számára szükséges anyagban is igen gazdag Magyarország, mint ezt a földtani intézet által kiállított rendkívül gazdag és szépen rendezett hazai közet- és agyaggyűjtemény tanúsítja: hát akkor csakugyan komolyan hozzá kell fogni a mulasztottak helyrehozásához. Államnak és társadalomnak meg van itt a maga feladata s nem kételkedünk azon, hogy a mi az állami feladatokat illeti s a mennyire ezek Baross földmívelési miniszteren állanak, azok rövid idő múlva meg is fognak valósulni. De a közoktatásiügyi miniszterre is tartozik ez az ügy. Annak fontosságát már Trefort is felismerte volt, midőn az agyagipar-iskolák vagy műhelyek felállítását megkezdte. Ez helyes irány, és abban többet is kell tennünk, hogy népünk könnyű szerrel, jóformán mindenféle agyagipar-áru készítését és gyártását megtanulhassa.

Hogy az iparban való ezen jártasság más tekintetben is milyen fontos, arról az a tény tanuszkodik főképp, hogy hazánkban a téglára a külföldhöz viszonyítva, aránytalanul drága és ezért igen egyszerűen vályogbó

A „Szekelyföld“ tárczája.

A leányrabló.

— Utazási élmény. —

(Németből.)

(Folytatás.)

— Mert letartóztatot és elébe viszem. A kit ön szolgájának nevez, azt üldöztetem s elfogatom. Előre, jöjjön velünk!

— Hord el magad, mert...!

— Ha szép szerével nem jön, erőszakhoz nyulok!

— Rajta, próbáld meg!

Raffley zsebébe nyul s előhuz két hatalmas forgópisztolyt; én követve példáját, szintén elővettem revolveremet.

— Ellenszegülni akarnak? — kérdé ijedten a ceyloni katona.

— Nem fiacskám! csak egy kicsit agyon akarlak löni, ha még tovább is alkalmatlankodol.

A katona iszonyu zavarban volt. Lelkében küzdött a kötelességérzet a félelemmel. De úgy látszik, az utóbbi győzött.

— Sir, hogyan mondá az elébb, hová való? — kérdé remegve.

— Angolországba.

— Ah, Angolországba, hol a hatalmas királyné lakik? Valóban?

— Ugy van.

— És ön bizonyosan elmegy a mudellierhez?

— Elmegyek.

— Nem fog engem megcsalni?

Raffley oly örömmel szímta végig bajuszát, mely elárulta, hogy igazán jókedvében van.

— Én egy maharadsa vagyok Britanniából és ez az ur még nagyobb maharadsa Germaniából. Ha nem hiszed, mindjárt bebizonyítom. Tűsz-e olvasni?

— Igen — mondá a kérdező. Mi pedig megvoltunk győződve, hogy egy betűt sem ismer. Ő ezt a feleletet csak azért adá, hogy tekintélyét alattvalói előtt emelje.

Raffley zsebébe nyult s kivett egy összegöngyöltet papírosat. Egy étlap volt a hotel Madrásból.

— Itt van, olvasd!

A ceyloni kezébe veszi a papírt, aztán tiszteletteljesen homlokához érinté; kibontja, nézegeti, miközben ajkai gyorsan mozogtak. Majd összehajtja, keblére szorítja és megint visszaadja.

— Sir, önök igazat mondtak. Itt meg van írva, hogy önök maharadsák nyugatról. Én önöket most szabadon bocsáthatom, mert tudom, hogy elmennek a mudellierhez s ott engem kimentenek; megmondják, hogy a foglyot azért engedtem menekülni, mivel ő az ön szolgája.

Kezeit mellén keresztbe téve, mélyen meghajtá magát, majd katonáihoz fordult és elvezette őket. Nem sokára eloszlott a bámszokódó tömeg is.

A kikötőből különös egyhangu ének hallszott fel hozzánk. Egy idemtalan chinai hajóról jött a

hang, melynek emelő kerekét öt ember forgatta, hogy a horgonyt felhuzza.

Raffley orrára illesztette csipetőjét és sokáig nézegette a hajót.

— Charles, fogad-e?

— Miért?

— Hogy a dsouke (chinai hajó) kapitányának vagy elment az esze, vagy pedig igen rossz dolgotban töri a fejét.

— Honnan gondolja?

— Nézze csak, hogy tökéletesen járművével merre fordul, és főleg nézze meg a jelzését. Kétféle jel, nyilván arra való, hogy szándékát rejtgesse, hogy másokat megcsaljon. Tízre száz forintot állítok.

— Meglehet. De én még sem fogadok.

— Ha már nem akar fogadni, úgy ne is törődjünk tovább vele. De a nevét még is szeretném tudni. A „chair-umbrellával“ elolvasom.

Ezzel elővette az ernyőt s beállította az üvegeket.

— „Hajang-dze.“ A manó vigye el ezt a nevet a chinaiakkal együtt. Jöjjön, menjünk a szállodába.

Megindultunk. A hotelbe érve, Raffley szállására mentünk, hogy Kaladit várjuk.

Az óra már eltelt s még mindig nem jött.

— Charles, fogad-e?

— Miért?

— Annak a szerencsétlen Kaladinnak megint valami baja esett, különben már itt volna. Száz fountot állítok tizre.

építenek lakóházakat s istállókat, holott ha a téglá okszerű áron lenne kapható, mint Németországban vagy Amerika legtöbb államában, akkor az építkezések téglából történének. S ha tekintetbe vesszük azt, hogy a téglalapítvány embernek, állatnak sokkal egészségesebb, mint a földház, hát el kell ismerni, hogy népesedési tekintetben is fontossága van az agyagipar-kiállításnak, minthogy a tökéletesebb és egészségesebb építkezés terjedését terjeszti elő.

A képviselőház még mindig a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalásával van elfoglalva, de remélhető, hogy az általános vita nemsokára befejezést nyer, minthogy a szabadelvű-párt részéről — mint halljuk — még csak legfeljebb két vagy három szónok fog felszólalni, a függetlenségi párt pedig már majdnem valamennyi szónokát harczba küldte. A jelek tehát épen nem mutatnak arra, hogy a javaslat tárgyalása oly hosszú időre nyuljék, mint azt hirsztelik. A hét kimagszó eseménye Szalavszky államtitkár beszéde volt, ki igen érdekes és nagy figyelemmel hallgatott beszédét mondott a javaslat mellett, szembeállítva a kinevezési és választási rendszert s felsorolva a javaslat megteremtésére befolyást gyakorló tudományos és gyakorlati indokokat. Az ellenzék türelmetlen közbekiáltásokkal kívánta a beszéd fényes sikerét megzavarni, de végre is a találó érvek súlya alatt elcsendesedett.

Uj képviselők. A roznyói kerület Andrassy Manó gróf utódjává megválasztotta Andrassy Géza grófot; a balvásári kerület pedig Horváth Gyula helyébe megválasztotta Bethlen Gábor grófot. Az abrubbányai választókerületben Lukács László miniszteri tanácsost választották meg egyhangulag.

A székelyek érdeke.

A székely iparosok és munkások alkalmazása tárgyában a m. kir. államvasutak duna-jobbparti üzemeltetősége a székely vármegyei főispánjaihoz a következő jelentést intézte:

Méltóságos Pótsa József urnak,
Háromszékvármegye főispánjának
Sepsi-Szentgyörgy.

Méltóságos Főispán ur!

Baross Gábor kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur ö nagyméltóságának folyó évi április 18-án 9616. szám alatt kelt magas rendeletére

— Megengedem, de nem fogadok.
— Ön egy javíthatatlan egyén. Még várok öt percig és ha addig nem jön, megindulunk, hogy... Mi ez? Mi történik kint?
Kint az utcán, hol épen sötétedni kezdett, iszonyu lármá volt. Mi is kiléptünk. Roppant néptömeg rohant az utcán. A java ugyan tul volt már, de még mindig elég korán értünk, hogy a futók élén egy embert felismerjünk.
— Ez Kaladi — mondá Raffley.
— De hát miért nem menekült hozzánk?
— Kísérőivel nem akart minket terhelni.
— Hisz ez tulságos gyengédség volna. Pedig tudja, hogy élete kockán forog.
— Élete? Tudja meg, hogy Kaladi nemcsak a legjobb uszó, de egyszersmind a legkitartóbb futó. De azért még is oltalmamra szorul, és az ő érdekében elmegyek most a mudellierhez. Ön elkísér engem?
— Magától értetődik.
Visszatértünk a szobába; én a kalapomért, Raffley pedig a „chair-umbrelláért”. De alig léptünk be az ajtón, betoppan lélekszakadva Kaladi.
— Bocssásson meg sir, hogy előbb nem jöttem. Mikor a világító toronytól távoztam, hogy idejöhessek, a város azon utcáin kellett végigmennem, hol azelőtt hurciztak volt; itt felismertek és üldözöbe vettek. Meg kellett kerülnöm az egész várost, hogy a kerten keresztül a szállodába juthassak.

(Folytatása következik.)

hivatkozva, tisztelettel értesitem Méltóságodat, hogy a magyar királyi államvasutak duna-jobbparti üzemeltetősége alá tartozó vonalakon székely munkások alább következő számban találhatnának alkalmazást. Így nevezetesen:

1. A pályafentartásnál a budapest-brucki vonalon egyelőre 60 székely munkás volna állandó pályafentartási munkás gyanánt elhelyezhető. Ezek közül az államvasutak helyiségeiben lak-tanyaszerű elhelyezést nyerhetne Kelenföld állomáson 30, Zúrányban 6, Bruck L/m 6, összesen 42 ember. A többi 18 munkás Mosonyban találna saját költségén elhelyezést és a lébény-szentmiklós-hegyeshalmi vonalszakaszon lenne alkalmazva. E munkásoktól csak annyit kívánunk, hogy ép, erőteljes egyének legyenek. Az átlagos napibér 75 kr, és pedig a téli hónapokban 70 kr, a nyári hónapokban pedig 80 kr.

A nyár folyamán még 20 olyan 55 évet meg nem haladott egyén találhat alkalmazást, ki az őri teendők végzésére kiképezhető.

Ezektől megkívánjuk, hogy ép és egészséges voltakun kívül iskolai képzettséggel is bírjanak. Őket az őri teendőkben egyelőre mint pályamunkásokat napibér élvezete mellett kiképezetnők és a jelenleg építés alatt álló helyi érdekű vonalak megnyitásokra a jelen év végével 201 frt évi fizetéssel, szabad lakással és ruhailletményenyl oda kineveznők. Ily módon 20 család nyerhetne biztosított végleges elhelyezést.

2. A forgalomnál 35 egyén mint állandó munkás azonnal elhelyezhető és pedig:

Kelenföld állomáson 10 állandó raktár-munkás 1 frt 10 kr napibérrel.

Bioske állomáson 2 raktár-munkás 90 kr napibérrel.

Tata-Tóváros állomáson 2 munkás 80 kr napibérrel.

Komárom-Uj-Szőny állomáson egy salakhordó 1 frt napibérrel.

Győr állomáson 5 raktár-munkás 1 frt napibérrel.

Moson-Magyar-Óvár állomáson 2 munkás 1 frt 30 kr napibérrel.

Bruck L/m állomáson 10 munkás 1 frt napibérrel. Ez azonban drága hely, hol czélszerű csak nőtlen egyéneket elhelyezni.

Pápa állomáson egy raktár-munkás 90 kr napibérrel.

A forgalomnál itt felsorolt munkások lakást maguk tartoznak szerezni.

Ezen kívül a pozsony-porpácsi vonalra 24 szolgái állás rendszeresítettén, ezek egy része írni, olvasni és számolni tudó, azaz elemi képesítéssel bíró székely munkásokkal volna betölthető, megemlítvén, hogy ez utóbbiak a 35-ik éven alól nyerhetnek alkalmazást s lakásra vagy 60 frtnyi lakbérre csak kiképeztetésük és kineveztetésük után számíthatnak; kiképeztetésük ideje alatt napibért élveznek 70 kr, melyből magukat kinevezésükig teljesen fentartani tartoznak.

3. A szombathelyi műhelynél végül 4 géplakatos 1 frt 10—1 frt 40 kr, 4 kocsilakatos 1 frt 10—1 frt 20 kr, 2 kovács 1 frt 10—1 frt 30 kr, 2 mázoló 1 frt—1 frt 20 kr, 1 lakatos előképzettséggel bíró tanoncz 40—80 kr napi keresettel találhatna alkalmazást. Megjegyzem, hogy az államvasuti műhelyekben a munkások egyezményben dolgoznak s így a fentebb említett összegek csak hozzávetőleg vannak kitüntetve, mert a tényleges kereset az illető munkás ügyességétől és szorgalmától függ. Azon esetre, ha Méltóságodnál a fentebb felsorolt állásokra alkalmas egyének jelentkeznek, tisztelettel felkérem Méltóságodat, hogy a mennyiben rendszeresített állásra, vagy műhelyi teendőkre pályáznak, személyzeti okmányaikat előleges tájékozás céljából hozzám megküldeni méltóztatassék.

Az egyszerű napszámósoknál elégséges egy jegyzék, melyből az illetők neve és családi állapota kivehető.

Megjegyzem végül, hogy hasonló megkeresést intéztem Csik- és Udvarhelyvármegye főispánjaihoz is; ennél fogva a mennyiben a jelzett helyekre vagy azok némelyikére mind a három megyéből jelentkeznek, a jelentkezők itt a közölt számban csak egy megyéből volnának elfogadhatók, illető-

leg, hogy a fentebbi 3 pontban számszerint megállapított egyénnél többet ez időben nem alkalmazhatnánk. Miért is talán czélszerűnek találhatnánk, hogy az alkalmazásra javaslandó egyének megállapítására nézve Méltóságok egymással érintkezésbe lépnek, nehogy esetleg több egyén küldetnék ide, mint a mennyi elhelyezhető. Az utazási költségeket az illetők a sajátjukból tartoznának fedezni. Nem különben meg kell még említenem, hogy a vasuti intézet az alkalmazandó egyénekkel a szolgálat tekintetében szerződési viszonyba nem léphet; hanem ahhoz képest, a mint az illetők rendszeresített állásokban alkalmaztatni fognak, az érvényben álló szolgálati rendtartás határozmányai biraudanak reájuk érvénynyel, különben pedig közönséges napszámósokul tekintendők, kiknek megtartása magaviseletik és használhatóságuktól függővé teendő.

Budapest, 1891. június hó 1-én.

Horváth,
üzletvezető, igazgató

Színészet.

Szardán Shakespeare elévülhetlen becsü bohózata: „A szent-iván-éji álom” adatott elő a társulat egyik igen jeles tagja, Liptay Lajos jutalomjátékául. Az előadást csak alig közepes számú közönség nézte meg; pedig ha valaha, úgy most igazán vesztettek vele, a kik ott nem voltak; vesztettek azért, mert megfosztották magukat az élvezettől, mit Shakespeare e remeke jól előadva nyújt; mert az előadás valóban sikerült. A jutalmazott pedig be kell hogy érje az erkölcsi sikerrel, miután az anyagi eredmény az ő részére valami fényes nem lehetett. A szereplők között első sorban a jutalmazottól kell megemlékeznünk, kinek találó játéka, kitünő alakítása Zuboly szerepében folytonosan derűtséggel tartotta a publikumot. Többször zajos derűtséget keltett Németh is, ki Thibét eredeti felfogással alakította. Igen kedves jelenség volt Miklós Ilona, mint a pajzán Puok ábrázolója, ugyszintén Mátray Margit is, mint Babvirág. Szilágyi Szerena (Hermia) most is a nála szokásos odaadással, érzéssel játszott. Dícséret érdemelnék még: Keresztessy Amália (Titania), Aitner Ilka (Oberon), Szarvasi Soma (Demetrius), Miklós (Lysander), Peterdi Ilona (Helena). Szóval mindnyájan jól játsztak s az előadás egyike volt a legjobbaknak, melyeket a társulat produkált. Meg kell még emlékeznünk a műkedvelőkről, kik a jutalmazott iránti szíveségből léptek fel: S. Tóth Albert (Vaczkor) és Molnár Kálmán (Theseus) urakról. Szerepeik nem tartoztak az u. n. hálás szerepek közé, melyekben a szereplőnek alkalma van könnyűszerrel brillírozni s a közönség figyelmét magára vonni. A nekik jutott kicsiny szerepekben azonban — műkedvelő voltuk daczára — pompásan beváltak az előadás keretébe, s ez alkalommal is arról győzték meg, hogy hivatott műkedvelők, kiket mindig szívesen látunk Thalia deszkáin.

Csütörtökön „Rip van Winkle”, Planquette 3 felvonásos kitünő pperettje adatott kis ház előtt, igen sikerült előadásban. Mátray Margit (Lisbeth, kék hegyek szelleme és Alice) mindhárom szerepét kiváló precizitással játszta. Csátár a czim-szerepben érvényesítette szép tehetségét. Az összehatás emelésére nagyban hozzájárultak Németh (Derrick), Liptay (Nick) szerepeik kitünő megoldásával. A kit első helyen kellett volna megemlítenünk, utoljára hagytuk; ez a kis Illésházi Margitka (Alice), ki meglepően játszta és nemcsak mondta el szerepét, miért egy gyönyörű csokor és bonbons lett a jutalma.

Minthogy a társulat általánban nagy gondot fordít az előadások sikerére, a hátralevő előadásokat melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

Különfélék.

— Kinevezés. Háromszékvármegye nagyjérdemi alispánját, altorjai Báró Apor Gábor, Nagy-Küküllőmegye főispánjává nevezte ki a legmagasabb királyi kegy Meggyőződésel állíthatjuk, hogy ritkán ért kitüntetés oly valódi érdemet, mint a jelen esetben. Évek során át tiszteltük a nemes báróban a kitünő hivatalnokot s a szeretetreméltó jó embert; e megyében csak egy érzés lakozott iránta minden szívből: a legőszintébb szeretet. Sokat, nagyon sokat veszünk távozásá által, de még is örvendünk kell ezen igen megérdemelt előléptetésen. Jellemében, tudásában s erélyében megvan minden garancia, hogy azon magas polcot, melyre a legmagasabb kegyelem ültette, díszesen és dicsőségesen fogja betölteni. Uj állomá-

sára mindnyájunk őszinte tisztelete és szeretete fogja elkísérni.

— **Erős jégvihar** vonult át folyó hó 12-én délután Kézdi-Vásárhely felett, mely a gabonákban és kerti veteményekben jelentékeny kárt okozott. Délután 6 óraker heves délnyugati szél hozta meg a vést jósó szürke felhőket, melyekből orkászzerű szélvihar mellett nem hullott, de ömlött néhány percig a mogoró nagyságu jég. A levegő nyomban annyira lehült, hogy a jég még órák múlva is bővön feküdt a földön. Másnap már egész áprilisi fanyar, szeles, hideg idő lett.

— **Szilágyi Szereua**, az Egy-szintársulat ezen tehetséges fiatal tagja jutalomjátékául kedden „Ármány és szerelem”, Schiller nagyszabású drámája kerül színpadra. Szilágyi Szereua eddig minden egyes fellépésével osztatlan tetszésben részesült, s hiszszük, hogy azon szép erkölcsi sikere után, melyeket eddig aratott, az anyagi jutalmazás sem marad el közönségünk részéről. A jutalmazandó ez alkalommal egyik leghatásosabb szerepében fog fellépni. Felhívjuk a közönség figyelmét ezen előadásra.

— **Junális.** A helybeli kereskedő-iffak társulata — mint lapunk megelőző számában is jeleztük — folyó hó 21-én a Nagy Ferencz féle réten zártkörű kosaras táncvigalmat rendez. Ezen mulatság — az előjelekből ítélve — a legsikerültebb nyári mulatságok egyike leend, a mennyiben, tudomásunk szerint, nemcsak városunk intelligens községe, mely ezen fiatal egyesület iránt mindig a legmelegebb rokonszenvennel viseltetik és a legnagyobb pártfogásban részesítette, valahányszor alkalom kínálkozott reá, hanem a vidék is igen tekintélyes számban lesz hihetőleg képviselve. A meghívók posta útján szét is küldettek. A fiatal-ság kebeléből alakult rendező bizottság, valamint a társulat minden egyes tagja a legnagyobb kényelem biztosítására minden lehető el fog követni, úgy, hogy az ezen mulatságban résztvevők egy kedves nap szép emlékeivel fognak onnan eltávozni. A kivonulás — városunk kitünő zenekarának közreműködése mellett — d. u. 2 óraker fog megtörténni. A kivonuló és leíró publikum számára, a társulat által fogadott, három kocsi fog rendelkezésre állani.

— **Életmentő pap.** Szigethi István soósmezői róm. kath. plebános minap az Ojtozpaták mentén sétálva, rémületen vette észre, hogy a soósmezői malomgát mellett három gyermek az Ojtozpaták megdagadt hullámaiba esett és élet-halál között lebegve, segélyért kiáltoznak. Gyors elhatározással ruhástól, reverendában, a gyermekek megmen-tésére a habokba vetette magát. Élete kockázta-tásával sikerült is mind a hármat — névszerint Stümpfel Marit és Minát és Mike Gergelyt — megmentenie.

— **† Bethlenné, Mikó Róza.** A szabadságharcz hős asszonyainak sorából ismét kidőlt egy. Debreczen-ből jelentik, hogy ott kedden meghalt hosszabb betegeskedés után Bethlen Mikó Róza grófné. Mikó Róza grófnő 1824-ben született, 1848-ban tehát huszonnégy éves fiatal menyecske volt. Férje, zabolai Mikes Kelemen gróf, a honvédseregben szolgált s a lelkes fiatal asszony maga is teljes szívvel-lelékkel szegődött a haza szolgálatába s a magyar kormánynak a legkitünőbb szolgálato-kat tette. Férje 1849-ben elesett a nagyszebeni ütközetben. Mikor Bem tábornok Nagy-Szeben megtámadta, az onnan kilőtt első osztrák ágyu-golyó elvitte Mikes Kelemen ezredes fejét és Esterházy Kálmán gróf félkezét. A fiatal özvegy a szabadságharcz leverése után is lelkes híve ma-radt a szabadságnak s nem egyszer élete veszé-lyeztetésével segítette fenntartani az összeköté-tést az emigránsok és az itthon maradottak kö-zött. 1851-ben férjhez ment másodsor id. Bethlen Gábor grófhoz, kitől azonban később különálva élt. Ettől kezdve a politikára adta magát s a ma-gyar emigrációnak legügyesebb ágense volt. Ma-napság el se tudjuk képzelni, hogy mennyi lélek-erő, elszántság, eszesség és hazafias önfeláldozás kellett ehhez. Be volt avatva az Almácss-féle összeesküvés minden titkába, folyton járt, a kül-föld és Magyarország közt levelezéseket közvetí-tett és fegyvereket csempészett. Egész vagyonát erre fordította. Öreg napjaira a Bethlen-családtól

kapott évi járadékot. Rendszerint Debreczenben lakott, a város társadalmi életének egyik legkivá-lóbb alakja volt. Sokat fáradozott jótékony cé-lokért; a debreczeni nőegyesületnek ő a meg-alapítója.

— **Kézdi-polyanból** írják: A róm. kath. elemi fiu-és leánynépiskolákban az évrő vizsgálatok f. hó 6-án, Bálint László főesperes ur elnökele alatt, a községi előjáróság, iskolaszék, több szülő és érdeklődő jelenlétében tartattak meg. A bibliai történet és hittan sikeres tanításáért Szabó Márton s. lelkésznek elismerését nyilváníttotta a főesp. ur. Azonban a többi tantárgy — különösen pedig az első kezdő osztályé, sajnos — még megelé-gését sem nyerhették meg. Reményünk van, hogy jövőre ezen állapot meg fog javulni, mert ez a főesperes ur őszinte jó szívvél ígerte meg igen szép bezáró beszédében. Adjá is a Mindenható!

— **Békülő határbejáró bizottság.** Évtizedeken ke-resztül tartó határvillongás következtében Be-reczk város nagyközség mint anyaközség és Soós-mező leányközség között elkeseredett harc folyt. Ugyanis Soósmező telepített község a hetvenes évek elején a telepítési törvény alapján megvál-totta magát és ezen időn túl a ezmszedos Romá-niával fentartott barátságos vámviszonyoknál fogva vagyomban gyarapodott és terjedelemre nézve növekedett. Növelte az elkeseredést azon körülmény is, hogy a regálékártalanítás címén Berezck mint anyaközség telepeivel együtt csak 38000 frtot kapott, addig Soósmező egyedül 39000 frtot igényelt és kapott is. Azon kívül a megvál-tás korszakában a határok megállapítása nem tör-tént oly precizitással, hogy később Berezck vá-ro-s a határbejárási jegyzőkönyvben megállapított határokhá belenyugodott volna. Az eltérő Soós-mező község nyugoti oldalán áll fenn, a Luptyán patak a vízválasztóig s innen a Kásonpatakba ve-zető határvonal húzódik. Hosszas alkudozások és többször eredménytelenül tartott szemlék után végre a birtokos községek békés kiegyezésben álla-podtak meg. E szerint a két község megbízottjai elhatározták, hogy a helyszíniére kiszállva, meg-állapítják közösen az új határt. Azon felül Soós-mező községe a regálékártalanítási összegből, békés kiegyezés címén, 5000 frtot fizet Berezck községnek.

— **A brassó—zernesti helyiérdektől** vasut elké-sztült, melynek rendőri bejárása a napokban volt. A bejárásban résztvettek Brassó- és Háromszék-megyék főispánjai, a miniszteri kiküldött, a ko-lozsvári üzletvezető, több más államvasuti főmér-nök, az igazgató-tanács tagjai és több városi és megyei képviselő. A vonal nem sokára át fog adatni a forgalomnak. Az e vonalon érdekeltyá-ro-sok, gazdák és iparosok ohajtva várták e vonal megnyitását, mert azt remélték, hogy a mit eddig fuvarosok által több költséggel szállítottak, azt vasuton ezután sokkal olcsóbban fogják szállit-hatni, a szállítási tarifa azonban igen magasra van szabva s emiatt már most is sok panasz hallható. A brassói állomás például az Ó Brassó végén levő Bertalan állomástól 4 és fél kilométer távolságra esik. Ezen 4 s fél kilométeren, tehát egyik állomástól a másikig egy vasuti kocsi-akomá-ny árú szállítási díja 9 frt; ugyanazon kocsi-akománynak szállítása Apáczától Brassóig — mely 38 kilométert tesz — szintén nem több 9 fo-rintnál.

— **Udvari vadászatok Görgényben.** A trónörökös egykori vadászterületén, Görgény-Szt-Imrén — mint a K. írja — valószínűleg udvari vadászatok lesznek az őszön. Abból következtetik ezt, hogy ő felsége magán birtokainak igazgatóságától ren-delet jött a vadászkastély felügyelőségéhez, mely a kastélybeli összes szobák kifestését és azoknak új butorokkal való berendezését, ugyszintén a szükséges javítások lehető gyors teljesítését ren-deli el.

— **A kereskedelmi muzeum** által Budapesten a városligeti iparsarnokban, a nagymélt. kereske-delemügyi m. kir. miniszter ur utatására és támo-gatása mellett rendezett agyagipari kiállítás folyó évi június végéig nyitva lesz; azután augusztus 15-ig szünetel, mely napon ismét megnyitattik és szeptember 30-ig nyitva marad. Ezen rendki-rül gazdag és változatos kiállítás igen sok érdekes és szakemberekre nézve tanulságos anyagot tartal-maz. Képviselve vannak a különböző vidékek szükségseinek és szokásainak megfelelő közönséges agyagárúk mellett a legfinomabb művészi kivi-teltű dísz tárgyak is, a majolika és kályhaipar kö-réből. Ezeken kívül be vannak mutatva mindam-agyagipari munkágyépek, melyek utjabban haszná-latban vannak és pedig rendszeres működésük-

ben, úgy, hogy a látogató azok kezelésével is könnyen magismerkedhetik. Midőn ezt az érdekel-t körök tudomására hozzuk, tesszük azt azon cél-ból, hogy a kiállítás látogatását és szakszerű ta-nulmányozását figyelmükbe ajánljuk, meg lévén győződve, hogy a korral haladni akaró agyagipa-ro-sok, a mai olcsó utazás mellett, ezen rájok nézve kedvező és igen előnyös alkalmat saját érdekük-ben mentől többen fel fogják használni. A szak-iparosok a kiállításon belépti díjat nem fizetnek. Azonkívül még abban a kedvezményben is része-sülnek, hogy vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 8 órától kezdve az e szakmában jártas férfiak, mint vezetők és magyarázók által fognak kalauzol-tatni. Maros-Vásárhelytől, 1891. június hó 6-ikán. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara. Tauszik B. Hugó elnök, a titkár helyett: László Gyula jegyző.

— **A magyar munkás becsülete.** Pennsylvániából írják, hogy az ottani közbánányvidéken ugyan-csak megbecsülik most a magyar munkást. Józan gondolkodásuknak jutalma ez. Szigoruan megkü-lönböztetik őket a magyarországi tót munkásoktól s míg ezeket mind elbocsátották, őket a legszive-sebben fogadják. Mikor ugyanis legutóbb véres sztrájkok voltak a bányavidéken, a tótok asszo-nyaikkal együtt vezérszerepet játszottak a sztrájk-ban és a zavargásban, az a kevés magyar ellen-ben, ki a bányákban dolgozott, visszavonult a sztrájkolóktól. Most, ha új munkást fogadnak fel s az új bányász magyarországi, az angol társulat embere először is azt kérdi tőle, hogy magyar vagy-e? A ki azt mondja, hogy „hungarian”, an-nak nincs helye a munkástól, hogy magyar-e vagy hungarian. Már mintegy 150 magyart fogadott fel a bányatársulat.

— **A Vatikán veszteségei.** Rómából azt jelenti egy távirat, hogy a péterfillérek kezeléségét a pápa felosztatta. A kezeléség vezetőit bórzespekul-ánsok szédelgéseikkal befönták, ily, hogy a pé-terfillérekből tizenhárom millió ngy elveszett. E hírrel egy időben érkezett a Stefani ügynökség távirata, mely szerint bórzei spekulációk nem történtek a péterfillérekkel. A veszteség oka egy-részt az elavult pénzkezelési rendszer, másrészt különféle papírok értékének csökkenése. E papi-rokat a Vatikán oly kölcsönök biztosítékául fo-gadta volt el, melyeket pénzzavarokba keveredett előkelő hiveinek nyújtott.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívásárhelyi taka-rékpénztár igazgatósága, hű maradván már évek óta gyakorolt nagylelkű szokásához, a helybeli felső-népiskola kitünő tanuló és jó magaviseletű növendékeinek megjutalmazására az idén is 5 fo-rintot volt szives adományozni, mely nagylelkű adományért e helyen is hálás köszönetet fejez ki az említett intézet nevében az isk. igazgatóság.

268-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő inté-zet javára Szotyorban tett szives adakozásokról.

Kádár András, Fehér József 2—2 kr, özv. Ká-dár Józsefné 3 kr, Nagy Péterné, Bartha Mihály 5—5 kr, Szántó Antal 15 kr. Demeter Mihály 13 lit. buza, Gidófalvi János 20 lit. rozs, Szilágyi Mihály, Bodó Mátyás 1—1 lit. rozs, Szilágyi An-drás, Bartha András 2—2 l. rozs, Kocsis József 2 lit., Makkai András 1 l. borsó, id. Dobra István, Makkai Ferencz, Pap László, Miklós András, Rá-polti József, Székely József 1—1 lit. törökbuza, Miklós Józsefné 3 lit. törökbuza, Csizsér Gergely 4 lit. törökbuza, Horváth Zsigmond 10 cső török-buza, Szilágyi Zsuzsa, Dobra István, Szakács Sándor, Antal József 1/2—1/2 lit. paszuly, Rápolti György, Rápolti András, Incze Sándor, Imre Fe-rencz, Fehér József 1—1 l. paszuly, Kerekes Pál, Imreh György 2—2 l. paszuly, Bartha Károlyné 4 l. paszuly, Rácz József 1 koszoru hagyma.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák ne-vében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelytől, 1891. jan. 10.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.

Székely Málvin,
jegyző.

Szerkesztői izenet.

Vasi urnak helyben. A gondolat csinos, de a kidol-gozás némi kívánnivalókat hagy fenn, melyeken lehetne segíteni. Minthogy azonban verseket elvből nem közlünk, ezzel szemben sem tehetünk kivételt.

Felölő szerkesztő és kiadó tulajdonos

Iff. Dobay János.

Hirdetmény.

Az 1892-ik évre érvényenyl bíró választók névjegyzéke a hármas küldöttség által összeállítottán, központi választmányunk felhívja a város jogosult lakosait, hogy ezen ideiglenes névjegyzéket, mely a polgármesteri hivatalnál július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 25-ik napjáig naponként d. e. 8 órától déli 12 óráig kitáve lesz, bárki betekinthei és délután 2 órától estéli 6 óráig azt lemásolhatja.

A fenn jelzett ideiglenes névjegyzék ellen 1891. július hó 5-ik napjától ugyanazon hó 15-ik napjáig, tehát 10 napig, felszólalásnak helye van. E felszólalások a polgármesteri hivatalnál adandók be sily beadványban többen is felszólalhatnak.

Folyó évi július 5-től ugyanazon hó 25-ig a névjegyzék mellé a beérkezett felszólalások is kitéve lesznek s azokra észrevételeit július hó 16-tól július hó 25-ig, tehát az utolsó 10 napon át, bárki megteheti.

A felszámolások, ugyszintén az erre tett észrevételek bélyegmentesen a központi választmányhoz czimezve adandók be és a darab átvételéről kívánatra elismervény fog adatni.

Kézdi-Vásárhelyen, 1891. jun. 10.

Bartók Károly,
kp. v. elnök.

Kovács Dániel,
kp. v. jegyző.

Hol a legszebb és legtöbb butor
Brassóban?

2—10

P A P P F E R E N C Z

nagy butorraktárában

kapu-utcza 48. sz. a.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve. Még eddig nem létezett mintakönyvek szabók részére bérmentetlenül és csak 20 forint betét mellett, mely megrendelések tétele után leszámlázásba vétetik.

Öltönyökhöz való szövetek.

A magas klórus részére peruvia és dosking, cs. és kir. hivatalnok-egyenruhákhoz előírás szerinti szövetek, tornaszíntén veteránok, tüzoltok és tagnaszok részére, lrvrekhez, billiard és játékasztalokhoz posztók, vadászskabátokhoz loden, vízmentes is, mosószo-vetek, utazó-plaidet 4—14 ftig stb. A ki olesó, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztóárakat és nem olesó rongyokat akar vásárolni, melyek minden oldalról ajánlatnak és alig érik meg a szabódijat, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz

Brünnben

legnagyobb posztóraktár Ausztria-Magyar-
országon.

Fél millió forint értékű állandó raktáram és világ-üzletemmel magától értetődik, hogy sok maradék van; minden okosan gondolkozó embernek be kell látnia, hogy ily kis maradék és kuponokból mintát küldeni nem lehet, miután néhány száz minta-megrendelés után semmi sem maradna és merő szédélges, ha posztócégekkel mindeenk daczára maradék- és coupon-mintákat hirdetnek és ily esetekben a minták egész darabokból és nem maradékokból vannak levágva; az ily eljárás szándéka világosak.

Maradékok, melyek meg nem felelnek, be-
cseréltetnek vagy a pénz visszaküldetik. A
szin, hosszúság, ár a maradékok megrende-
lésénél megjelölendő.

Szétküldés utánvét mellett, 10 frton felül
bérmentve.
Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz
(16—20) és francia nyelven.

A „BUDAPESTI HIRLAP“
ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁSA.

Főszerkesztő: Rákosi Jenő.

Felelős szerkesztő: **Csajthay Ferencz.**

Dolgozótársak: Balogh Pál, Balázs Ignác, Baksay Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferenc, Csapodi István dr., Flammarion Kamill, Herczeg Ferenc, E. Illés, Károly, Kaas Ivor báró, Oswald Sándor, Őszi Kornél, Proff Sándor báró, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugo, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Vasskó Elemér.

A kiadóhivatal feje: Zilahi Simon.

A Budapesti Hírlap jun. 15-én tölti be fennállása **tizedik** évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időszaki sajtó kellékeivel a magyar hírlapirodalom elsőrangú tagjává küzdötte föl magát.

A nemzeti irány merész és elszánt kultusza ugy a politikában, mint az irodalomban, a művészetekben és a társadalomban biztosították neki a hírlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegeit.

Alig volt rá eset Magyarországon, mióta az alkotmány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy hirlap oly vezérlő szerepet játszsék egyes kérdések sorsa megalakításában, minőre a Budapesti Hirlap aránylag nem hosszú fennállása óta ismételve adott példát: nem kell csak a véderő vitára emlékeztetünk, a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani, a **Budapesti Hirlap** táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujabbán pedig a közigazgatási javaslat első és döntő bírálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megtermékenyítse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőb-
ben is az értelmi tőke párosulva az írói te-
hetséggel; másodsor az abszolút független-
ség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek
nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felsza-
badítani s munkássá tenni a közérdek javára,
a minő a tisztességes sajtóban és munkájá-
ban rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol
az újság kénytelen magáról beszélni, ezt di-
csékvésnek venné, annak megengesztelésére
készséggel tesszük a vallomást, hogy távol-
ról sem tartjuk magunkat csallhatatlanoknak.
Tudjuk, hogy minden vigyázat és megfonto-
lás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is
csak szabad meggyőződésünkéből ered, nem
egy harmadiknak, akár egyénnek, akár
társaságnak, akár pártnak, akár felekezetnek,
akár osztálynak sugalmazásából vagy egy-
oldalú érdekéből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az ígéretet, hogy úgy mint eddig, újságírói kötelességeinken és lelkiismeretünkön kívül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A politikai vezetést, a vezérezkikkek rovatát Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendszeren. Jogi czikkeinket, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovatához nem kötvé, Edvi Illés Károly kitűnő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természettudományi kérdésekben írónk és tanácsadónk Csapodi István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakíró. A többi rovatok megoszlanak kipróbált s nagyobb részt már

évek óta a Budapesti Hírlap közönségét szolgáló több dolgozó társaink közt.

Irodalmi és tárczarovataink a mellett, hogy a lap keretén kívül levő írók közreműködését is sürgősen igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségeket magához vonni iparkodik, oly erőre vannak állandóan bízva, mint **Teleki Sándor** ezredes, **Tóth Béla**, **Rákosi Viktor**(Sipulusz), **Herczeg Ferencz**, **Baksay Sándor**, **Béla Henrik** és a főszerkesztő (—ő.), végül a világraszóló hírt élvező **Flammarion** Kamill, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a **Budapesti Hírlap**-pal.

A regénycsarnok számára iparkodásunk, hogy a külföldről is a hazai érdektől is a javát szerezhessük meg a **Budapesti Hírlap**-ban. **Csiky** Gergely kitűnő regény- és drámaírókat, a hírneves francia: **Ohnet** György váltja fel. Egy olasz regény **Salvatore Farina** tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azzal, hogy tavaly megszereztük és közöltük **Stanley** legújabb művét afrikai expedíciójáról. Angol regényeink, melyekből évenként kettőt-hármat szoktunk közölni, kitűnő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdaságot, újdonságokat, az értesüléseket, helyi, vidéki és külföldi tudósításokat illeti: mindez régóta úgy el van látva a Budapesti Hírlap-ban, mint bármely elsőrendű európai lapban. Dolgozóársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gárdának, a mely becsvágyát helyezi lapja korrekt és kitűnő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósítónk. Bécsben egész kis fiókszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon útján; az európai nagy városokban saját tudósítóink óvják közönségünk érdekeit és mindenüvé a haza határain belül és kívül, bárhol valami rendkívüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megесik: külön kiküldött tudósítóink ott vannak vagy ott teremnek mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A **Budapesti Hírlap** iránya az elmúlt decen-
nium alatt kiállotta képességei tűzpróbáját.
Ebben a változatlan irányban fogja ezentúl is
teljesíteni feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Julius 1-én fogjuk megkezdeni **Ohnet György**
A gyűlölség adója című új regényének a
a közlését, mely a Budapesti Hírlap kizáró-
lagos tulajdona.

Az előfizetés feltételei helyben házhoz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 forint, fél-évre 7 forint, negyedévre 3 forint 50 cent, egy óra 1 forint 20 cent. A fővárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesítettik, az egész fűrdő-évad alatt pedig előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt:

A „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.